

Za sve dodatne informacije u vezi sprovođenja
Lokalnog plana upravljanja otpadom u opštini Bečej možete kontaktirati:

Marko Đapić

saradnik na poslovima upravljanja otpadom

Telefon: 064/89 59 089

E-mail: marko.djapic@becej.rs

Web sajt opštine: www.becej.rs

Brošura "Šta je Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Bečej?" štampana je zahvaljujući podršci Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ), u sklopu projekta "Jačanje lokalne samouprave". Brošura je sačinjena na osnovu Lokalnog plana upravljanja otpadom opštine Bečej od strane Udruženja "Inženjeri zaštite životne sredine" u saradnji sa predstavnicima Međuopštinske radne grupe za zaštitu životne sredine i održivi razvoj Južnobačkog upravnog okruga.

Misli globalno, deluj lokalno!

Šta je Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Bečej?

LOKALNI PLAN
UPRAVLJANJA
otpadom

Misli globalno, deluj lokalno!

giz

Poštovani,

Veliko nam je zadovoljstvo, što se pred vama nalazi brošura "Šta je Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Bečej?" koja u kratkim crtama objašnjava dokument koji je izrađen u okviru projekta "Jačanje lokalne samouprave" Nemačke organizacije za međunarodnu saradnju – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ), preduzeća Vlade Savezne Republike Nemačke koje po njenom nalogu sprovodi projekte u raznim sektorima od opšteg društvenog značaja, u cilju ostvarivanja održivog razvoja. Dokument je nastao zajedničkim radom i saradnjom između Fakulteta tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu, Međuopštinske radne grupe za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, Južnobačkog upravnog okruga, jedanaest opština Južnobačkog okruga, eksperata GIZ i Udruženja "Inženjeri zaštite životne sredine".

Cilj ove brošure je da svim zainteresovanima približi strateški dokument "Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Bečej" i na sažet način ih upozna sa osnovama ovog plana. Svi oni koji žele da se u potpunosti upoznaju sa "Lokalnim planom upravljanja otpadom opštine Bečej" ili više saznaju o pojedinim temama, koje u ovoj brošuri nisu mogle da budu detaljno opisane, dobrodošli su da kontaktiraju predstavnike i predstavnice Međuopštinske radne grupe za zaštitu životne sredine i održivi razvoj u svojoj opštini.

Međuopštinska radna grupa za zaštitu životne sredine i održivi razvoj Južnobačkog okruga oformljena je 2008. godine sa ciljem da se kroz međuopštinske projekte pomogne razmeni informacija među opštinama Južnobačkog okruga, pomogne razvoj ljudskih kapaciteta opština u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, kao i da se konkretnim projektima doprinese razvoju svake opštine, ali i njihove međusobne saradnje.

U želji da opština Bečej, Južnobački okrug, AP Vojvodina i Republika Srbija budu zdrava i bezbedna životna sredina za sve njene građane i građanke, pozivamo vas da zajedničkim snagama doprinesemo sprovođenju Lokalnog plana upravljanja otpadom opštine Bečej

Misli globalno, deluj lokalno !

S poštovanjem,
Međuopštinska radna grupa za zaštitu životne sredine
i održivi razvoj Južnobačkog okruga

Umesto zaključka

Dosadašnji način prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada na nivou opštine Bečej moraće da se unapredi u cilju bolje zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

Novi sistem upravljanja otpadom podrazumeva regionalni pristup i udruživanje više opština u region za upravljanje otpadom i zajedničko upravljanje regionalnom deponijom otpada, na koju će se odlagati sav komunalni otpad, koji predhodno ne bude selektovan, recikliran ili na neki drugi način ponovo vraćen u funkciju.

Da bi novi sistem prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada uspešno funkcionisao, potrebno je da se svi akteri u društvu uključe u njegovo sprovođenje, jer zdrava i bezbedna životna sredina je zajednički interes svih.

Novi sistem prikupljanja i odlaganja otpada će morati da pored troškova prikupljanja uzme u obzir i troškove odlaganja otpada na regionalnu deponiju. Za svaku odloženu tonu komunalnog otpada, opština tj. njeni stanovnici, će morati da plate preduzeću koje bude upravljalo regionalnom deponijom. Divlje i nesantitarne deponije neće više moći da postoje na teritoriji nijedne opštine, a oni koji ne budu odlagali otpad na način predviđen Lokalnim planom upravljanjem otpadom, moraće da plate visoke kazne i da preuzmu odgovornost za ugrožavanje zdravlja sugrađana i svoje životne sredine.

Kako bi se troškovi deponovanja na regionalnu deponiju smanjili, svaka opština ima mogućnost da razvije različite sisteme za selekciju otpada i motiviše razvoj preduzetništva u oblasti reciklaže i ponovne upotrebe onog dela komunalnog otpada koji je za to pogodan, na prvom mestu materijala koji se mogu reciklirati (aluminijum, plastika, papir, metali...).

Kako bi troškovi prikupljanja i odlaganja otpada bili što manji moramo pravilno upravljati komunalnim otpadom i pomoći da se Lokalni plan upravljanja otpadom sprovede.

Lokalni plan upravljanja otpadom je put da mi i naši potomci živimo u zdravoj i bezbednoj životnoj sredini. Odgovornost za naše zdravlje i životnu sredinu je u rukama svakog pojedinca.

Misli globalno, deluj lokalno!

Pretovarna (transfer) stanica u opštini Bečej

Transfer stanice ili pretovarne stanice su lokacije gde se otpad iz lokalnih vozila za sakupljanje otpada privremeno skladišti i pretovara u veća vozila kojima se odvozi na sanitarnu deponiju. Na ovaj način se postiže da se i druga, nestandardna i priručna vozila (manja vozila, traktori, podizači kontejnera pa čak i vozila kojima bi građani dovozili u određeno vreme određene vrste otpada) koriste kao podrška lokalnom sakupljanju otpada, ali i obezbeđuje ekonomičniji i racionalniji prevoz otpada do udaljene sanitarne deponije.

Transfer stanice predstavljaju i lokacije gde će se i ostale vrste otpada sakupljati pre transporta na sanitarnu deponiju (na primer, neopasan industrijski otpad, otpad koji bi dovozili sami građani, vlasnici manjih preduzeća, zanatskih radnji, ugostiteljskih objekata, kabasti otpad, opasan komunalni otpad, otpadna ulja, akumulatori i slično).

Planom upravljanja otpadom predviđa se izgradnja transfer stanice na teritoriji opštine Bečej na koju bi lokalno komunalno preduzeće odvozilo otpad, a kasnije bi taj otpad bio transportovan do regionalne deponije u Kikindi. Na transfer stanici u Bečeju bi, zbog značajne količine otpada, trebalo da se omogući ručno razdvajanje otpada (na PET, papir i plastiku) ili postrojenje za separaciju otpada koje ne zahteva veća ulaganja, jer je cilj da se formira transfer stanica sa najosnovnijim elementima i što manje radnika, kako bi se sva moguća ulaganja smanjila.

Najpogodnija lokacija za transfer stanicu opštine Bečej je postojeća deponija gde se može smestiti reciklažni centar ili plato za odvajanje sekundarnih sirovina. U cilju racionalizacije troškova, transfer stanicu je korisno graditi tamo gde već postoji mogućnost adaptacije neke postojeće zgrade ili lokacije zatvorene deponije. Za potrebe izgradnje transfer stanice neophodno je prethodno izvršiti sanaciju celokupne ili dela postojeće deponije.

Lokalni plan upravljanja otpadom

Lokalni plan upravljanja otpadom (LPUO) usvojen je 28. jula 2011. godine na 38. Sednici Skupštine opštine Bečej, a objavljen je u Službenom listu opštine Bečej br. 10/2011. i time postao obavezujući dokument koji mora da se sprovodi dinamikom planiranom njegovim Akcionim planom.

Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Bečej predstavlja dokument kojim se organizuje proces upravljanja otpadom na nivou opštine Bečej. Zakonom o upravljanju otpadom iz 2009. godine definisana je obaveza izrade Lokalnog plana upravljanja otpadom za svaku opštinu, koji treba da se usaglasi sa Regionalnim planom upravljanja otpadom za region kome ta opština pripada.

Svrha Lokalnog plana upravljanja otpadom je dugoročno uspostavljanje održivog sistema za upravljanje otpadom, pre svega na nivou opština, ali i regiona, na način koji ima minimalan štetni uticaj na životnu sredinu i zdravlje sadašnjih i budućih generacija, uz racionalno korišćenje resursa i poštovanje savremenih principa upravljanja otpadom, a uz koordinisano učešće svih subjekata upravljanja otpadom – lokalne vlasti, domaćinstava, privatnog sektora, organizacija civilnog društva, svakog pojedinca, republičke i pokajinske vlasti.

Lokalni plan upravljanja otpadom omogućava da se:

- stekne potpuni uvid u sadašnju situaciju u upravljanju otpadom u opštini,
- definišu ciljevi u upravljanju otpadom na nivou opštine u skladu sa domaćim zakonodavstvom,
- definiše optimalni sistem za upravljanje otpadom
- definiše metod i optimalni rokovi za implementaciju plana,
- definišu ukupna finansijska ulaganja kao i finansijska ulaganja za prioritetne delove plana koje je neophodno odmah implementirati.

Kao jedan od važnijih ciljeva Lokalnog plana upravljanja otpadom je i obezbeđivanje odgovora na mnoga otvorena pitanja koja determinišu uspostavljanje potpuno novog sistema upravljanja otpadom, koji se zasniva na smernicama Strategije upravljanja otpadom Republike Srbije, Zakonu o upravljanju otpadom, evropskim standardima i zakonskim merama koje uređuju ovu oblast.

Upravljanje otpadom na teritoriji opštine Bečej

Sav otpad koji se sakupi na teritoriji opštine Bečej transportuje se i odlaže na glavnu deponiju koja je pozicionirana južno od glavnog naselja u opštini na udaljenosti od 320m od poslednjih kuća u naselju i 1,3km zapadno od reke Tise. Deponija zauzima površinu od 6,2ha, sa procenjenom prosečnom visinom nasutog otpada od 1,5 m, na osnovu čega je izračunato da se na lokaciji nalazi približno 72.000m³ otpada.

Deponija je delimično ograđena žičanom ogradom što do određene mere umanjuje količinu smeća koju raznose vazdušne struje i životinje, a njenim postojanjem je i otežan pristup neovlašćenim licima. Na deponiji ne postoji kontrola odlaganja otpada, pa se otpad odlaže na neadekvatna mesta, a pored komunalnog otpada na deponiju odlaže se i životinjski kao i druge vrste otpada. Otpad je na lokaciji izmešan sa zemljom i periodično se pomoću mehanizacije razgrće i gura ka ivici deponije. Deponija ne poseduje nikakve mere zaštite i sprečavanja zagađenja životne sredine kako u domenu procednih voda, tako i u domenu deponijskog gasa. Otpad se ne prekriva inertnim materijalom, već se samo gura u udolinu, što omogućava lokalnim pticama da raznose otpad po okolini, što može da dovede do širenja zaraza i oboljenja.

Pored glavne deponije na teritoriji opštine nalazi se šest divljih deponija. Postojanje divljih deponija je u najvećoj meri posledica ljudskog nemara i slabog rada inspeksijskih službi. Uklanjanje divljih deponija ne vrši se usled nedovoljnih finansijskih sredstava i činjenice da će se na istim mestima nastaviti sa odlaganjem otpada u narednom periodu. Iako je najveći deo teritorije opštine pokriven uslugama sakupljanja, pojedinci često koriste divlje deponije za odlaganje kabastog, građevinskog i drugih vrsta otpada.

Na osnovu zakonom propisanih ovlašćenja Skupština opštine Bečej je, na IX sednici održanoj 22.12.2008. godine, donela Odluku o poveravanju obavljanja komunalne delatnosti sakupljanja, odvoženja i odlaganja smeća i drugih prirodnih i veštačkih otpadaka iz stanbenih, poslovnih i drugih objekata na teritoriji opštine Bečej **privrednom društvu POTISJE-BEČEJ D.O.O.** za komunalne usluge Bečej. Poveravanje komunalne delatnosti iz člana 1. Odluke vrši se na vreme od 20 (dvadeset) godina, počev od 01.09.2008. godine. Preduzeće Potisje Bečej D.O.O. je preduzeće koje je nastalo privatizacijom i ono obavlja uslugu prikupljanja i upravljanja otpadom na teritoriji cele opštine Bečej. Preduzeće Potisje - Bečej d.o.o. sakuplja otpad po usvojenom planu i programu, koji podrazumeva odnošenje otpada jednom nedeljno iz svakog naselja u opštini Bečej i nekoliko puta nedeljno iz urbanog dela opštine. Prosečna količina komunalnog otpada koja se sakupi prema dostupnim podacima u rastresitom stanju iznosi 195 m³ dnevno. Morfološki gledano, takođe prema podacima preduzeća D.O.O. Potisje-Bečej komunalni otpad najvećim delom čini građevinski otpad 38%, organski otpad 12%, potom 8% otpada čine papir i otpad sa javnih površina. Udeo ostalih frakcija je manji od 5% (guma, staklo, metal, tekstil, plastika itd.)

Na teritoriji opštine Bečej se vrši i sakupljanje sekundarne sirovine (PET), koja se idvaja i na mestu nastanka - primarna selekcija u PET kavezima na ulicama i na samoj deponiji. U proseku se mesečno izdvoji oko 1700 kg PET ambalaže, koja se šalje na dalju reciklažu.

Iako preduzeće Potisje-Bečej d.o.o vrši sakupljanje iz 6 naseljenih mesta u opštini Bečej, ukupna pokrivenost sistemom prikupljanja komunalnog otpada iznosi 87% i u narednom periodu potrebno ga je unaprediti, kako bi se stvorio osnovni preduslov za adekvatno i zdravstveno bezbedno prikupljanje i odlaganje otpada, a to je 100 % pokrivenosti sistemom prikupljanja otpada.

Regionalni pristup rešavanju problema upravljanja otpadom

Kao i kod svih opština sa manjim brojem stanovnika, jedini racionalni i realni oblik organizacije upravljanja otpadom u opštini Bečej zasniva se na formiranju regiona upravljanja otpadom za više opština do obezbeđivanja optimalnog broja korisnika usluga, što prema Strategiji upravljanja otpadom Republike Srbije iznosi minimalno 200.000 stanovnika. Izgradnja sanitarne deponije, a posebno nekih naprednijih oblika tretiranja otpada, predstavlja preveliku investiciju za pojedinačnu opštinu, pa se kao jedino rešenje za adekvatno upravljanje otpadom nameće formiranje regiona.

Opština Bečej je 2010. godine potpisala sporazum o pristupanju regionu sa centrom u Kikindi. Pored opštine Bečej, saglasnost da pristupi tom regionu upravljanja otpadom izrazila je, pored Kikinde opština Ada i opština Novi Bečej. Međutim, u planu je analiziran i scenario koji podrazumeva priključivanje opštine Bečej regionu za upravljanje otpadom sa centrom u Novom Sadu, kao jedno od rešenja, pri čemu bi se otpad iz opštine Bečej transportovao na pretovarnu (transfer) stanicu u Bečeju, a odatle do regionalne deponije u Novom Sadu.

S obzirom na značajnu udaljenost opštine Bečej od grada Kikinde i od Novog Sada, bez obzira na region, potrebna je izgradnja pretovarne (transfer) stanice na teritoriji opštine Bečej. Kako je pomenuti regionalni sporazum potpisan u periodu izrade Lokalnog plana upravljanja otpadom za opštinu Bečej i kako detalji organizacije i funkcionisanja regiona u ovom trenutku nisu poznati, u okviru Lokalnog plana upravljanja otpadom za opštinu Bečej, analizirane se različite opcije upravljanja otpadom.

